

Alap felett rendelkező megnevezése

Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi
Minisztérium

Alapkezelő megnevezése, székhelye

Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi
Minisztérium

számjel																			
3	2	9	2	2	2	1	0	9	9	6	3				7	5	1	9	4
PIR-törzsszám					szektor		fejezet		cím			szakágazat							

Az ALAP megnevezése, székhelye :

Munkaerőpiaci Alap

1051. Budapest, Kálmán Imre u. 2.

2004. évi

**E) ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAP
ÉVES KÖLTSÉGVETÉSI BESZÁMOLÓ**

Budapest, 2005. május 26.

Sebestyén Judit
.....
a beszámoló elkészítéséért felelős

[Handwritten signature]
.....
az alapot kezelő szerv vezetője

Készítette, ill. felvilágosítást nyújt :

Ellenőrizte:

Sebestyén Judit (név)
..... 472 86 08 (telefon)

.....(név)
.....(telefon)

Sebestyén Judit
[Handwritten signature]

Alap felett rendelkező megnevezése: Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium
Alapkezelő megnevezése: Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium
Alap megnevezése: Munkaerőpiaci Alap
Fejezet száma: XXVI.

Az elkülönített állami pénzalap 2004. évi beszámolójának indokolása

Összefoglaló adatok

2004-ben a költségvetési törvény a Munkaerőpiaci Alap (MPA) bevételi előirányzatát 245 824,6 millió Ft-ban, kiadási előirányzatát ugyancsak 245 824,6 millió Ft-ban határozta meg. Az Alap GFS egyenlege ennek megfelelően nulla forint volt.

Az év folyamán végrehajtott előirányzat módosítások következtében az MPA 2004. évi bevételi és kiadási előirányzata egyaránt 248 693,4 millió Ft-ra nőtt, a GFS egyenleg nem változott.

A 2004. évi tényleges bevétel 241 610,6 millió Ft volt, amely 7 082,8 millió Ft-tal, 2,8%-kal maradt el a módosított előirányzattól. A kiadás teljesítése 244 604,6 millió Ft-ot tett ki, ez az összeg 1,6%-kal, azaz 4 088,8 millió Ft-tal volt kevesebb a tervezettnél.

A GFS egyenleg a kiadások elmaradásánál nagyobb összegű bevétel elmaradás következtében –2 994,0 millió Ft lett.

Az MPA egyes kiadási és bevételi előirányzatainak éves teljesítési mutatóit a következő táblázat tartalmazza.

A Munkaerőpiaci Alap bevételi és kiadási előirányzatai 2004. évi teljesítésének főbb mutatói

Bevételek	2004. évi tényleges bevételek	2004. évi tényleges bevételek a módosított előirányzat %-ában	Kiadások	2004. évi tényleges kiadások	2004. évi tényleges kiadások a módosított előirányzat %-ában
	milliárd Ft	%		milliárd Ft	%
Munkaadói járulék	157,3	96,0	Aktív eszközök	44,4	86,6
Munkavállalói járulék	48,3	96,1	Szakképzési célú kifizetések	15,9	100,0
Szakképzési hozzájárulás	22,4	107,5	Munkanélküli ellátások	78,2	104,3
Rehabilitációs hozzájárulás és visszafizetés	8,2	86,7	Jövedelem pótló támogatás	0,1	10 630,0
Bérgarancia támogatás törlesztése	0,8	78,4	Rehabilitációs célú munkahelyteremtő támogatás	2,6	86,7
Egyéb bevételek	3,1	177,8	Bérgarancia kifizetések	3,7	101,8
Szakképzési egyéb bevétel	1,5	100,8	Költségvetési befizetések, pénzeszköz átadások (TB alapnak, EU társfinanszírozásra, közmunka céljára, területkiegyenlítésre)	76,8	99,8
			Munkaerőpiaci szervezet és az Alapkezelő működése, fejlesztése	22,6	100,0
			Non-profit szektorbeli munkavállalás támogatása	0,2	72,0
			KSH régiós átalakítás támogatása	0,1	100,0
Bevételek összesen	241,6	97,2	Kiadások összesen	244,6	98,4

Az MPA mérleg szerinti költségvetési tartaléka 2004. év folyamán 2 994,0 millió Ft-tal csökkent, így a 2004. december 31-i állapot szerinti összege 14 604,8 millió Ft-ról 11 610,8 millió Ft-ra mérséklődött.

I. A Munkaerőpiaci Alap 2004. évi vagyoni helyzetének alakulása

Eszköz oldal

A MPA tárgyi eszközzel és immateriális javakkal nem rendelkezik.

Adott kölcsönként a MPA esetében működési és felhalmozási célra nyújtott támogatások kerülnek kimutatásra.

Az adott kölcsönök 2004-ben a következők szerint alakultak:

	milliárd Ft
2004. január 1-jei nyitó-állomány:	3,06
Kölcsönnyújtás 2004-ben:	0,61
Törlesztés 2004-ben:	-1,00
Behajthatatlan követelés miatti leírás:	-0,10
Egyéb korrekció (önrevíziós átvezetések):	-0,13
2004. december 31-ei záró-állomány:	2,42

A nyitóállomány összege tartalmazza a Mérlegben egyéb követelésként kimutatott 1,35 milliárd Ft összegű, a következő évben esedékes törlesztő részleteket. A 2004. december 31-én fennálló záróállományból 1,03 milliárd Ft-ot tesz ki a következő évben esedékes törlesztő részlet, amely a mérlegben egyéb követelésként van kimutatva.

Rövid lejáratú kölcsön alatt a MPA esetében kizárólag a bér garancia alaprészből nyújtott működési célú kölcsönt kell érteni. A rövid lejáratú kölcsönök 2004-ben a következők szerint alakultak:

	milliárd Ft
2004. január 1-jei nyitó-állomány:	5,05
Kölcsönnyújtás 2004-ben:	3,66
Törlesztés 2004-ben:	-0,77
Behajthatatlan követelés miatti leírás:	-0,37
Egyéb korrekció (önrevíziós átvezetések):	-0,33
2004. december 31-ei záró-állomány:	7,24

A rövid lejáratú kölcsön záróállományának növekedése az előző évhez képest a bér garancia támogatások iránt megnőtt igényekkel van összefüggésben. A növekedés a támogatott kérelmek és a határozatokban támogatással érintett létszám emelkedésével magyarázható.

A tárgyévben a 2003-ban elszámolt 1,08 milliárd Ft értékvesztésből 0,25 milliárd Ft került visszaírásra, miközben 1,3 milliárd Ft további értékvesztés elszámolása történt meg.

Össességében az 7,24 milliárd Ft összegű kölcsönállományra 2,33 milliárd Ft értékvesztés került elszámolásra. A múlt évhez képest a megtérülési arány tovább romlott. Míg 2003-ban az értékvesztés aránya a kölcsönállományra vetítve 21% volt, addig ez az arány 2004-ben 32%-ra emelkedett.

Az **Adósok** fogalma alatt a MPA esetében jellemzően a jogalap nélkül felvett támogatások határozattal előírt visszafizetési miatti követeléseket kell érteni. 2004. évtől kezdődően a 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet 9. számú melléklete 2. pont c) bekezdésének előírása szerint az APEH adatszolgáltatása alapján az MPA-t megillető munkaadói járulék, munkavállalói járulék, szakképzési hozzájárulás és rehabilitációs hozzájárulás adónemeken fennálló követeléseket tárgyévi adósokkal szembeni követelésként kell kimutatni.

E jogszabályi változások miatt az MPA mérlegében mintegy 21 milliárd Ft követelésállomány került kimutatásra, amelyre ugyanakkor megközelítőleg 11 milliárd Ft értékvesztés került elszámolásra. Így összességében az adós követelésállomány ennek következtében 10 milliárd Ft-tal nőtt.

Az adós-állomány nagyságrendje – nem számolva az előzőekben részletezett követelésállomány növekedésével – több mint egymilliárd forinttal emelkedett, amely a tárgyévi 3,82 milliárd Ft új előírás, a 0,65 milliárd Ft törlés és az 1,85 milliárd Ft befolyás együttes eredménye. Az adós-állomány több mint a felének a

megfizetése továbbra is bizonytalan, amelyet az támaszt alá, hogy a 2003-ben elszámolt 1,9 milliárd Ft értékvesztésből ez évben 0,6 milliárd Ft ugyan visszaírásra került, de egyidejűleg az idén elszámolt értékvesztés több, mint egymilliárd forint volt.

A adós állományt illetően javult az értékvesztés és a kölcsönállomány aránya (51%-ról 46%-ra).

Egyéb követelésként a Mérlegben a MPA-nál egyrészt a már említett adott kölcsönök következő évben esedékes visszafizetései jelennek meg. Az ebből származó követelések nagyságrendje mintegy 300 millió Ft-tal csökkent.

2004. január 1-jétől egyéb követelésként kerülnek kimutatásra az utólagos elszámolási kötelezettséggel nyújtott – 2004. december 31-ig el nem számolt – támogatások miatti követelések. Ezek összege 18 milliárd Ft.

A 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet 9. számú melléklete 2. pont c) bekezdésének alapján egyéb követelésként került kimutatásra az APEH által a tárgyévben beszedett és az MPA számlájára 2004. december 31-ig átutalt járulékok, illetve hozzájárulások közötti különbség is. Ennek nagyságrendje 76 millió Ft. E tényezők együttes hatása okozza 2004-ben az egyéb követelés mérlegsoron mutatkozó 17,8 milliárd Ft összegű állománynövekedést. Ezen a mérlegsoron elszámolt értékvesztés összege minimális, tekintettel arra, hogy a támogatások elszámoltatása az előírt határidőkre megtörténik, és az esetleges fel nem használt összegek visszafizetése garantált.

Forrás oldal

Az MPA **hosszú lejáratú kötelezettséggel** nem rendelkezik.

Rövid lejáratú kötelezettséggént a MPA-nál a kisebb, részben a szolgáltatás (szakértői díjak, foglalkozás-egészségügyi vizsgálat díja) vásárlásából származó szállítói kötelezettségek, nagyobb részben pedig a teljesített (elfogadott), de 2004. december 31-ig nem folyósított támogatások miatti kötelezettségek kerülnek kimutatásra. Ennek az állománya 0,61 milliárd Ft-tal csökkent a nyitó-állományhoz képest. A GFS szemléletű tervezés miatt az áthúzódó kötelezettségek egyébként is a következő évi előirányzatban állnak rendelkezésre. A 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet 9. számú melléklete 4. pont d) bekezdésének előírása szerint az APEH adatszolgáltatása alapján a munkaadói járulék, a munkavállalói járulék, a szakképzési hozzájárulás és a rehabilitációs hozzájárulás adónemeknél mutatkozó túlfizetéseket az MPA- terhelő egyéb rövid lejáratú kötelezettséggént kell kimutatni a mérlegben. Ennek összege mintegy 10 milliárd Ft.

Az adott kölcsönök, a követelések és a kötelezettségek 2004. évi alakulásának – különösen az értékvesztések elszámolása miatti – együttes hatásaként a MPA saját tőkéje 21,38 milliárd Ft-tal nőtt.

II. A Munkaerőpiaci Alap bevételi és kiadási előirányzatainak évközi módosításai

1. 2004-ben az MPA bevételi és kiadási előirányzatainak 2 868,8 millió Ft összegű évközi emelkedése a következő előirányzatok módosításából adódott:

Bevételek	millió Ft	Kiadások	millió Ft
Szakképzési hozzájárulás	1 848,5	Szakképzési célú kifizetések	1 222,3
		Foglalkoztatási és képzési támogatások	626,2
Szakképzési egyéb bevétel	1 020,3	Szakképzési célú kifizetések	1 020,3
Összesen	2 868,8	Összesen	2 868,8

A Szakképzési hozzájárulás 1 848,5 millió Ft összegű többletéből a Szakképzési célú kifizetések előirányzata 1 222,3 millió Ft-tal, a Foglalkoztatási és képzési támogatások előirányzata 626,2 millió Ft-tal került megemelésre.

A szakképzési egyéb bevétel 1 020,3 millió Ft összegű többletével a Szakképzési célú kifizetések előirányzata került megemelésre.

2. A kiadási előirányzatok közötti 4 887,0 millió Ft összegű átcsoportosítás a következő kiadási előirányzatokat érintette (ezeknek az előirányzat módosításoknak az eredményeként a Munkaerőpiaci Alap összes bevételi és kiadási előirányzata nem nőtt):

- Szakképzési célú kifizetések -4 537,0 millió Ft
- Foglalkoztatási és képzési támogatások +4 537,0 millió Ft

- Non-profit szektorbeli munkavállalás támogatása -350,0 millió Ft
- Foglalkoztatási és képzési támogatások +220,0 millió Ft
- KSH régiós átalakítás támogatása +130,0 millió Ft

3. Kiadási előirányzaton belüli, keretek közötti átcsoportosítás (ennek a módosításnak az eredményeként a Munkaerőpiaci Alap összes bevételi és kiadási előirányzata nem emelkedett):

- Foglalkoztatási és képzési támogatások decentralizált keretéből elkülönített pályázati keret -1 476,0 millió Ft
- Foglalkoztatási és képzési támogatások központi kerete +1 476,0 millió Ft

- Foglalkoztatási és képzési támogatások decentralizált keretéből munkaerőpiaci válsághelyzetek kezeléséhez munkahelymegőrzést célzó támogatásokra elkülönített pályázati keret -145,0 millió Ft
- Foglalkoztatási és képzési támogatások központi kerete +145,0 millió Ft

III. A Munkaerőpiaci Alap bevételeinek alakulása

A Munkaerőpiaci Alap bevétele 2004-ben a munkaadók, munkavállalók által befizetett járulékokból, a szakképzési és rehabilitációs hozzájárulásból, a kölcsönök visszafizetéséből, az egyéb bevételekből és a szakképzési egyéb bevételekből képződött.

2004-ben a Munkaerőpiaci Alap bevételeinek az eredeti előirányzathoz viszonyított 4,2 milliárd Ft-ot kitevő elmaradása a következőkből adódott össze:

- a munkaadói járulék elmaradása 6,6 milliárd Ft-ot tett ki,
- a tervezett munkavállalói járulékból 2,0 milliárd Ft-tal kevesebb folyt be,
- a rehabilitációs hozzájárulás 1,2 milliárd Ft-tal maradt el az előirányzattól,
- a rehabilitációs és bérgarancia támogatások törlesztése 0,3 milliárd Ft-tal lett kevesebb,
- az egyéb bevételek 1,4 milliárd Ft-tal túllépték az előirányzott összeget,
- a szakképzési hozzájárulás és a szakképzési egyéb bevétel együttesen 4,5 milliárd Ft-tal túlteljesült.

2004-ben a Munkaerőpiaci Alap bevételeinek 65,1%-a, 157 333,8 millió Ft **munkaadói járulékból**, 20,0%-a, 48 259,5 millió Ft **munkavállalói járulékból** folyt be. A munkaadói járulékból befolyt bevételek összege az előző évhez képest 11,1 milliárd Ft-tal nőtt, aránya viszont 1,1%-ponttal mérséklődött. A befolyt munkavállalói járulék összege 1,1 milliárd Ft-tal emelkedett, aránya ugyanakkor 1,4%-ponttal tovább csökkent, amely részben a munkavállalói járulék 2003. január 1-jétől 1,5%-ról 1%-ra változtatott mértékére vezethető vissza.

Összességében a járulékokból képződött bevétel az összbevétel 85,1%-át tette ki a tárgyévben. Ez 2,5%-ponttal alacsonyabb, mint a 2003. évi járulékokból befolyt bevételek aránya.

Mindkét járulék esetében a teljesítés elmaradt az előirányzattól, a munkaadói járulék 4%-kal, a munkavállalói járulék 3,9%-kal.

Tekintettel arra, hogy a korábbi évek tapasztalatai alapján a munkaadói és a munkavállalói járulékbévételek rendre túlteljesültek, 2004-ben is számolni lehetett azzal, hogy ezek a járulékbévételek meghaladják a tervszintet, és a makrogazdasági bérfolyamlati mutatót meghaladóan tervezett bevételek előirányzat szinten teljesülni fognak. A 2004. évi bérfolyamlat megközelítőleg a tervezett szinten alakult, a bevételek a makrogazdasági mutatónak megfelelően teljesültek, azt meghaladó mértékű u.n. „többletbevétel” nem keletkezett, így a munkaadói és a munkavállalói járulékbévételek befolyása az MPA-ba elmaradt az előirányzattól.

A **rehabilitációs hozzájárulásból** 8 066,6 millió Ft bevétel folyt be, amely csaknem két és félszeresét tette ki az előző évi bevétel összegének. Az emelkedés oka, hogy 2004. január elsejétől a rehabilitációs hozzájárulás mértéke a tárgyévet megelőző

második év nemzetgazdasági éves bruttó átlagkeresetének 8%-a, míg korábban 3%-a volt. Ennek megfelelően a – tervezés alapjául is szolgáló – egy főre jutó rehabilitációs hozzájárulás éves mértéke 2004-ben 117 600 Ft/fő volt, amely a múlt évhez képest több mint háromszorosára emelkedett.

A rehabilitációs hozzájárulás teljesítése az eredeti előirányzathoz képest 86,8%-os volt. Az előirányzat alulteljesítését a következő tényezők eredményezték. Míg a korábbi években az első félév bevétele alig 1-2%-kal maradt csak el az éves bevétel időarányos részétől, a 2004 első félévében befolyt bevétel aránya a teljes évi bevételnek csak 41,1%-át tette ki. Ez annak a következménye, hogy az első félévi bevétel egy része az előző évről áthúzódó (a múlt évi szabályozásnak megfelelő) kötelezettségek rendezése kapcsán befizetett hozzájárulást tartalmazta, amely az éves bruttó átlagkereseteknek csak a 3%-a volt.

Ezen túlmenően feltételezhető az is, hogy a munkaadók a korábbinál lényegesen magasabb összegű járulékfizetés helyett inkább a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását választották, illetve a befizetési hajlandóság szintje romlott.

A **visszterhesen nyújtott rehabilitációs támogatásokból** 121,4 millió Ft bevétele volt az MPA-nak, így az előirányzat teljesítése 21,2%-kal elmaradt a tervezettől.

A **szakképzési hozzájárulásból** eredő bevétel aránya a Munkaerőpiaci Alap összes bevételei között 9,3%-ot tett ki. A 2004-ben befolyt szakképzési hozzájárulás összege 22 418,9 millió Ft volt, ami 7,5%-kal magasabb a módosított bevételi előirányzatnál. Ez az arány a szakképzési hozzájárulás eredeti előirányzatát figyelembe véve 18,0%-os lett volna.

A szakképzési hozzájárulásból származó bevétel összege az előző évhez viszonyítva 15,1%-kal emelkedett. A korábbi évekre visszatekintve megállapítható, hogy a szakképzési hozzájárulásból befolyó, eredetileg tervezett bevételek összegét rendre túllépte a tényleges teljesítés összege. A 2000-2002. években az eredeti előirányzathoz viszonyított túlteljesítés mértéke 37,5-54,0% között mozgott, 2003-ban 7,0%-os volt. A két utolsó évben ez a tendencia lényegesen javult.

A **szakképzési egyéb bevétel összege** 1 532,3 millió Ft volt, ami a módosított előirányzatot 0,8%-kal haladta meg. Ez az összeg a költségvetési törvényben rögzített eredeti előirányzat több mint háromszorosát tette ki. A szakképzési egyéb bevétel a kamatbevételekből és különféle egyéb bevételekből képződő nem adó jellegű folyó bevételekből, valamint a képzési alaprészt illető kamatmentes kölcsönök visszafizetéséből tevődött össze.

Az **egyéb bevételek** összege 2004-ben 3 105,3 millió Ft volt, ami az eredeti előirányzatot 77,8%-kal haladta meg. Az előirányzat megemelésére nem került sor, a többletbevétel a tervezett GFS egyenleg megtartását segítette elő

Az egyéb bevételek a megállapodások megszegése miatt határozattal visszakövetelt ellátások és támogatások összegéből, a kamatbevételekből, az önkéntes befizetésekből, a bírságokból (döntően a foglalkoztatási törvényben szabályozott rendbírságból), a diplomáciai testületek befizetéseiből és különféle egyéb bevételekből képződő, nem adó jellegű folyó bevételekből, valamint a foglalkoztatási alaprészt illető kölcsönök visszafizetéséből áll. Az előbbiek aránya az összes egyéb bevételen belül 72,0% volt.

Az utóbbi a MPA foglalkoztatási alaprészből a munkahelyteremtő beruházásokra, az önfoglalkoztatás és a munkahelymegőrzés támogatására visszterhesen nyújtott működési és felhalmozási célú támogatások visszatérítéséből folyik be, melynek aránya 2004-ben 28%-ot tett ki. Az előző évekkal történő összehasonlítást tekintve – figyelembe véve a szakképzési egyéb bevételeket is – ez az arány nem érte el a 20%-ot. Ez pedig azt jelenti, hogy a foglalkoztatási alaprészt érintő kölcsön-visszatérülés csökkenése tovább folytatódott, mivel a munkahelyteremtő beruházás finanszírozási lehetősége az MPA-ból 2000-től megszűnt, a 2003-2004. években nyújtott új támogatások vissza nem térítendőek voltak, így ennek a bevételnek egy része a 2000-ig támogatott beruházásokra, másik része az önfoglalkoztatásra nyújtott támogatások visszafizetéséből származott.

Az egyéb bevételek 55,0%-a a munkaügyi központokban realizálódott, a számukra előírt egyéb bevételi kötelezettség 1 708,9 millió Ft összegű teljesítése révén. Ez az összeg az előző évinél százmillió Ft-tal kevesebb volt.

Az egyéb bevételek összege, valamint teljesítési aránya jelentősen eltért az egyes munkaügyi központoknál, ami annak is függvénye, hogy a döntési helyzetben lévő munkaügyi tanácsok korábban milyen súllyal preferálták a visszatérítendő támogatásként nyújtott munkahelyteremtő beruházásokat.

A munkaügyi központok egyéb bevételének – az előző évinél alacsonyabb hányada – 44,8%-a származott a visszatérített kölcsönökből. Ez az arány a fővárosban, Pest és Baranya megyében ennél lényegesen alacsonyabb (30% alatti) volt. Ezeknél a munkaügyi központoknál a folyó bevételek súlya a meghatározó, amelynek döntő hányadát az előbbi két munkaügyi központnál a külföldiek engedély nélküli foglalkoztatása miatti bírság, az utóbb említettél a visszakövetelés alapján befolyt bevétel jelentette.

A bérgarancia támogatások 772,8 millió Ft összegű törlesztése a tervezettnél több mint háromnegyedét tette ki. Ez az összeg meghaladta az előző évben e jogcímen befolyt bevétel összegének háromszorosát. A nagymértékű növekedés meghatározó oka, hogy három megyében jelentős összegű – egyenként százmillió forintot meghaladó – visszatérülés realizálódott, együttesen 481,8 millió Ft összegben, amely a teljes bevétel 62,3%-át jelentette. Ezen felül az előző évhez képest a munkaügyi központok több mint felénél nőtt kisebb-nagyobb mértékben a bérgarancia alaprészből nyújtott kölcsönök visszafizetéséből származó bevétel összege.

A felszámolási eljárások elhúzódása következtében a bérgarancia támogatások törlesztéséből származó bevételek visszatérülése az Alapba a megtérülés idejét és összegét tekintve változatlanul rendkívül bizonytalan. A bérgarancia alaprészből nyújtott támogatás visszafizetésének időpontja a törvény 2001. december 22-től

hatályos módosítása következtében változott. Az ezt követően elrendelt felszámolási eljárások esetén a támogatás visszafizetése a folyósítástól számított hatvanadik napon (illetve, ha a felszámolási zárómérleg benyújtására ezt megelőzően kerül sor, akkor a benyújtást megelőző napon) válik esedékessé. Ez a határidő a felszámolási eljárások menetének ismeretében gyakorlatilag tarthatatlannak tekinthető. A felszámolók többszöri felszólítás ellenére sem tudják az igénybe vett bér garancia támogatást visszafizetni, mivel az eljárás során bevétel a legtöbb esetben nem keletkezik, a felszámolásra került gazdálkodó szervezetek vagyonának értékesítése pedig ilyen rövid idő alatt szinte lehetetlen.

IV. A Munkaerőpiaci Alap pénzeszközeinek felhasználása

Alaprészhez kapcsolódó jogcímek:

- aktív foglalkoztatási eszközök (foglalkoztatási és képzési támogatások) – foglalkoztatási alaprész
- szakképzési célú kifizetések – képzési alaprész
- munkanélküli ellátások – szolidaritási alaprész
- jövedelempótló támogatás – jövedelempótló támogatás alaprész
- bér garancia kifizetések – bér garancia alaprész
- rehabilitációs célú kifizetések (munkahelyteremtő és -megőrző támogatások – rehabilitációs alaprész
- Állami Foglalkoztatási Szolgálat és alapkezelő szervezet működtetése és fejlesztése, Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség munkaerőpiaci ellenőrzési feladatainak ellátásához történő hozzájárulás – működési alaprész.

Alaprészhez nem kapcsolódó jogcímek:

- átadás EU társfinanszírozásra
- TB alapnak pénzeszközátadás
- közmunka céljára pénzeszközátadás
- területkiegyenlítésre pénzeszközátadás
- non-profit szektorbeli munkavállalás támogatása
- költségvetési befizetések (a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatásának elősegítése, valamint a munkanélküli ellátórendszer változásával kapcsolatos befizetések).

1. Foglalkoztatási alaprész

2004-ben az „Aktív foglalkoztatási eszközök” (foglalkoztatási alaprész) kiadási előirányzatát a költségvetési törvény 45 904,5 millió Ft-ban határozta meg. Ez az összeg az Országgyűlésnek eredetileg benyújtott javaslatához képest 1 024,0 millió Ft-tal alacsonyabb volt.

A Munkaerőpiaci Alap Irányító Testülete (MAT) 2003. év végén az eredeti tervadatokat figyelembe véve a foglalkoztatási alaprész központi keretét 8 928,5 millió Ft-ban, decentralizált keretét 38 000,0 millió Ft-ban határozta meg. Ez utóbbiból

5 000,0 millió Ft-ot különített el pályázat útján történő felhasználás céljából, 33 000,0 millió Ft felosztásra került a munkaügyi központok között.

A költségvetési törvény elfogadását követően a MAT – a csökkenés mértékében – módosította az elkülönített pályázati keret összegét, valamint további 1 476,0 millió Ft-ot csoportosított át a foglalkoztatási alaprész központi keretébe. Így a munkaügyi központok részére elkülönített pályázati keret összege 2 500,0 millió Ft-ra csökkent, a központi keret 10 404,5 millió Ft-ra emelkedett.

Az elkülönített pályázati keretből 1 500,0 millió Ft a hátrányos helyzetű rétegek foglalkoztatásának elősegítését ösztönző munkaerőpiaci rétegprogramokra, 1 000,0 millió Ft a munkaerőpiaci válsághelyzetek kezeléséhez munkahelymegőrzést célzó támogatásokra állt rendelkezésre.

Az előző évben több megyei, illetve regionális munkaerőpiaci program támogatásáról döntött a MAT, melyek 2004-re történő áthúzódó pénzügyi hatása érintette a foglalkoztatási alaprész ez évi központi keretét is. Az „Új szolgáltatások – Fiatalok foglalkoztatása”, a „Körmend – Vasvár – Szentgotthárd térségét érintő munkaerőpiaci válságkezelő”, a „Diplomás fiatalok elhelyezkedésének segítése” és a „Hajdú-Bihar megye a diplomásokért, a diplomások Hajdú-Bihar megyéért” c. munkaerőpiaci programok támogatása céljából a központi keret terhére összesen 326,6 millió Ft-tal került megemelésre az érintett munkaügyi központok ez évi decentralizált kerete.

2004-ben határozott a MAT az Ózdi Foglalkoztatást Elősegítő Kht. végelszámolása következtében elbocsátásra kerülő munkavállalók újbóli elhelyezkedésének elősegítése céljából a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei munkaügyi központ által indított munkaerőpiaci program addicionális támogatásáról, amelyre ebben az évben 1,5 millió Ft állt rendelkezésre a központi keret terhére. Az érintett munkaügyi központ decentralizált kerete ezzel az összeggel megemelésre került.

A munkahelymegőrzést célzó támogatásokra elkülönített pályázati keretből a Hajdú-Bét Rt. leépítésre kerülő dolgozóinak továbbfoglalkoztatására kidolgozott munkaerőpiaci program finanszírozása céljából 145,0 millió Ft átcsoportosításra került a foglalkoztatási alaprész központi keretébe. A MAT döntött a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Munkaügyi Központ által benyújtott, a Hajdú-Bét Rt. felszámolásával összefüggően a kisvárdai üzem továbbműködési feltételeinek megteremtését célzó munkaerőpiaci program indításáról és támogatásáról, valamint hozzájárult, hogy a programra 143,4 millió Ft álljon rendelkezésre a központi keretből, amely összeggel a munkaügyi központ decentralizált kerete megemelésre került.

A munkahelymegőrzés támogatására – az átcsoportosítás végrehajtása után – rendelkezésre álló 855,0 millió Ft-ból az év folyamán, együttesen 809,5 millió Ft-tal nőtt 16 munkaügyi központ decentralizált kerete. A maradvány összege, 45,5 millió Ft a központi keretbe került átcsoportosításra.

A munkaerőpiaci rétegprogramok támogatására elkülönített keretből 17 munkaügyi központ összesen 30 programja részesült támogatásban, melynek összegével, 1 498,7 millió Ft-tal megemelkedett a 2004. évi decentralizált keret. A második félévben sor

került a rétegprogramok maradványösszegének, 134,6 millió Ft-nak a visszavonására (a decentralizált keret csökkentésére), amelynek terhére a „Kisebbségi, kulturális foglalkoztató módszertani központ munkatársainak foglalkoztatása” országos program végrehajtására 18 munkaügyi központ együttesen 48,7 millió Ft támogatásban részesült. Ezzel az összeggel a decentralizált keret megemelkedett. A maradványösszeg fennmaradó része, 85,9 millió Ft, valamint további 1,3 millió Ft le nem osztott keretmaradvány, összesen 87,2 millió Ft az év végi intézkedések következtében nem került felhasználásra.

A fentiekben ismertetett átcsoportosítások hatására, a 2004. évi decentralizált keret összege 35 781,1 millió Ft-ra módosult, amelyből a ténylegesen leosztott keret 35 693,9 millió Ft, a decentralizált keret tartaléka 87,2 millió Ft volt..

Az év folyamán a foglalkoztatási alaprészt érintően két alkalommal került sor átcsoportosításra kiadási előirányzatok között.

Egyrészt a „Non-profit szektorbeli munkavállalás támogatása” előirányzat 220,0 millió Ft-tal csökkentésre, az „Aktív foglalkoztatási eszközök” előirányzat ugyanezen összeggel megemelésre került. Ezzel a foglalkoztatási alaprész 2004. évi központi keretének összege 10 343,5 millió Ft-ra nőtt.

Másrészt a „Szakképzési célú kifizetések” előirányzat 4 537,0 millió Ft-tal csökkentésre, az „Aktív foglalkoztatási eszközök” előirányzat ugyanezen összeggel megemelésre került. Ennek az előirányzat-módosításnak az összege képezte a foglalkoztatási alaprész 2004. évi iskolarendszeren kívüli felnőttképzési célú keretét, amely az év végén a szakképzési hozzájárulás többletbevételéből származó – két alkalommal végrehajtott – bevételi és kiadási előirányzat-emelésből további 626,2 millió Ft-tal, 5 163,2 millió Ft-ra emelkedett.

Az évközi előirányzat módosítások következtében a „Foglalkoztatási és képzési támogatások” előirányzat összege 51 287,7 millió Ft-ra emelkedett, amelyből 44 410,8 millió Ft kiadás realizálódott. Ez a tervezett összeg 86,6%-át tette ki.

1.1. A foglalkoztatási alaprész központi kerete

A központi keretből 2004-ben teljesített kifizetések összege 8 340,5 millió Ft-ot tett ki, így a felhasználás 2 002,9 millió Ft-tal maradt el a módosított keretösszegtől. Az éves teljesítési mutató 80,6% volt.

A központi keretből munkahelyteremtő beruházások támogatására pályázati program lebonyolításával 2,9 milliárd Ft, a területfejlesztési tanácsok részére az előző évről áthúzódó támogatásként 0,8 milliárd Ft, a szociális párbeszéd intézményeinek fejlesztésére, működtetésére 1,3 milliárd Ft került kifizetésre. Az Egységes Munkaügyi Nyilvántartási Rendszer kialakítására és működtetésére 1,7 milliárd Ft felhasználása valósult meg a beszámolási évben. Különböző Phare programok társfinanszírozása céljából összesen 367,2 millió Ft, foglalkoztatási programok lebonyolítására 396,9 millió Ft kiadás realizálódott. Pályakezdő fiatalok támogatása céljából 208,7 millió Ft,

távmunka elterjesztése érdekében 162,2 millió Ft került felhasználásra.

1.2. A foglalkoztatási alaprész decentralizált kerete

Az MPA 2004. évi foglalkoztatási alaprészéből a munkaügyi központokhoz decentralizált keretösszeg 35 781,1 millió Ft volt, ami az előző évinek 93%-át tette ki. A csökkenés mértéke átlagosan meghaladó volt a munkaügyi központok csaknem felénél, főként a jobb munkaerőpiaci helyzetű régiókban (a központi és a közép-magyarországi régió).

Annak ellenére azonban, hogy év elején az eredeti keret leosztása során valamennyi munkaügyi központ kerete csökkent az előző évi végleges kerethez képest, 2004. év végén mégis volt öt olyan munkaügyi központ, amelyiknél a rendelkezésre bocsátott keret összege meghaladta az előző évit. Ezek a munkaügyi központok – Győr-Moson-Sopron, Nógrád, Tolna, Vas és Zala – év közben sikeresen egészítették ki a rendelkezésükre bocsátott keretet a munkaerőpiaci rétegprogramok, illetve a válsághelyzetek kezelésére elkülönített pályázati keretektől.

A munkaügyi központok éves szinten az aktív eszközök működtetésére 34 534,5 millió Ft-ot használtak fel. A megemelt decentralizált kerethez viszonyított teljesítés aránya az előző évekhez viszonyítva kissé alacsonyabb, 96,5%-os volt, melynek oka a GFS egyenleg megtartása céljából hozott, kiadás-csökkentő intézkedéseknek tudható be. A decentralizált keretből így 1 246,6 millió Ft nem került felhasználásra.

A munkaügyi központoknak az előző két évhez hasonlóan 2004-ben sem volt lehetőségük – az előírt egyéb bevételi kötelezettségük teljesítését követően – az egyéb bevételük többletének felhasználásával a központilag leosztott decentralizált keretük megemelésére.

A decentralizált keret 2004. évi csökkenése következtében a tényleges felhasználás 10%-kal, mintegy 3,8 milliárd Ft-tal elmaradt az előző évitől. Ennek összetevői a következők voltak:

- A hagyományosan jelentős aktív eszközökre (képzésre, közhasznú foglalkoztatásra, bértámogatásra) együttesen az előző évhez képest 20%-kal kevesebb ráfordítás történt. Ez összesen 5,5 milliárd Ft csökkenést jelentett.
- Ugyancsak 20%-kal kisebb összeget tett ki a járulékok átvállalására, a vállalkozóvá válásra, az önfoglalkoztatóvá válásra, a mobilitási támogatásra és az intenzív álláskeresésre felhasznált támogatás, ami további fél milliárd Ft-ot jelentett.
- Az aktív eszközök közül a pályakezdő fiatalok támogatására, a munkaerőpiaci programokra, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatásokra realizált kiadások összege emelkedett 2003-hoz képest, együttesen 30%-ot meghaladó mértékben. A növekedés 2,1 milliárd Ft-ot tett ki.

- A részmunkaidős foglalkoztatás támogatására az előző évben még nem történt felhasználás, 2004-ben 133,3 millió Ft ráfordítás valósult meg.
- A munkahelymegőrzésre fordított összeg csak kis mértékben emelkedett, gyakorlatilag megegyezett az előző évi felhasználással.

A decentralizált keretből működtetett aktív eszközökre fordítható keretek felhasználása a beszámolási év folyamán az alábbiak szerint alakult.

Közhasznú foglalkoztatás

A munkaügyi központok a decentralizált keretükből 2004-ben is a közhasznú foglalkoztatás támogatására fordították a legmagasabb összeget, 9 741,1 millió Ft-ot, amely csak kevéssel haladta meg az előző évi felhasználás 80%-át. A megítélt foglalkoztatásokra a kiadások döntő része, 86,4%-a került folyósításra.

A munkaügyi központok együttesen decentralizált keretük 28,2%-át használták fel közhasznú munkára, ami a 2003. évi arányszámtól 2,8 százalékponttal elmaradt.

Az érintett létszámot tekintve 2004-ben 64 ezer fő vett részt közhasznú munkában, amely az előző évi létszám 83%-át tette ki.

A ténylegesen közhasznú munkavégzés támogatására fordított összeg azonban ennél magasabb volt, mivel a munkaerőpiaci programok támogatási elemei között is jelentős volt ennek az eszköznek az alkalmazása. Ez 773,9 millió Ft kiadást jelentett. Ezzel együtt a beszámolási évben mintegy 10 515,0 millió Ft felhasználás történt a közhasznú foglalkoztatás támogatása céljából.

Munkaerőpiaci képzés

A második legnagyobb összegű és arányú pénzfelhasználás 2004-ben is a munkaerőpiaci képzések támogatására történt.

A munkaügyi központok a decentralizált keretből összesen 7 268,6 millió Ft-ot használtak fel a munkanélküliek foglalkoztathatóságát javító, elhelyezkedését elősegítő, valamint prevenciós célokat szolgáló képzések támogatására. A képzésekre fordított összeg – a közhasznú foglalkoztatás esetében tapasztalt csökkenést is túllépve – kevesebb volt, mint az előző évi felhasználás háromnegyede.

Ezen felül a munkaügyi központok munkaerőpiaci programjaik keretében további 462,9 millió Ft-ot fordítottak képzési programokra. Így a munkaerőpiaci képzésekre megvalósult kifizetések összege meghaladta a 7 731,5 milliárd Ft-ot.

A decentralizált keretből a munkaerőpiaci képzés kiadásainak aránya országosan 21,1% volt, amely az előző évhez képest 4,6 százalékponttal volt alacsonyabb. A csökkenés ellenére azonban az elhelyezkedési esélyek növelése, a munkaképesség megőrzése szempontjából a képzések fontosságát továbbra sem lehet elvitatni.

A múlt évben 59,9 ezer fő vett részt a decentralizált keretből finanszírozott képzésekben, ami 23 ezer fővel kevesebb volt a tavalyi létszámnál. A pályakezdekők aránya az összes képzésben érintett létszám 20,3%-át tette ki. Ezen felül mintegy félezer fő központi program keretében vett részt képzésben.

A képzésre fordított kiadások összetételében az előző évi változások folytatódtak, a munkanélküliek képzése során átvállalt tanfolyami díjak aránya (60,1%-ra) tovább mérséklődött, illetve kissé emelkedtek az utazással, szállással, ellátással kapcsolatos egyéb költségtérítések (mindössze 0,8%-ra). A keresetpótló juttatás hányada növekedett 34,2%-ra, ami összefüggésben van azzal, hogy egyrészt annak összegét meghatározó munkanélküli járadék is emelkedett, másrészt egyes rétegek esetében megemelkedett a keresetpótló juttatás mértéke.

A munkaviszonyban állók képzésére fordított kiadások aránya 4,9%-ra emelkedett.

Foglalkoztatás-bővítő bértámogatás

Az aktív eszközök közötti sorrendben a kiadások tekintetében a bértámogatás a negyedik helyre került a pályakezdő fiataloknak nyújtott támogatás mögé, az érintett létszámot tekintve a bértámogatás még a harmadik helyet foglalja el.

2004-ben a tartós munkanélküliek bértámogatása keretében 4 986,3 millió Ft-ot fizettek ki a munkaügyi központok a kérelmező munkaadók részére. Ez az összeg 13,8%-kal maradt el a 2002. évi ráfordításoktól. Az aktív eszközök között – a kifizetett összeget tekintve – a bértámogatás súlya is mérséklődött a beszámolási évben, de az előző két eszközhöz képest kisebb mértékben. Az e célra folyósított összeg az éves decentralizált keret 14,4 %-át tette ki, ami 0,7 százalékponttal alacsonyabb az előző évi arányhoz képest. Amellett, hogy ez a támogatási forma segíti a vállalkozások működését a bérek támogatásán keresztül, kiszélesedik a munkához jutás lehetősége is, különösen a kedvezőtlen munkaerőpiaci helyzetű és gazdaságilag elmaradottabb térségekben. A foglalkoztatás bővítésére kifizetett összeg közel 60%-át a kelet-magyarországi régiókban használták fel.

A munkaerőpiaci programok keretén belül még további jelentős összeg, 1 576,9 millió Ft került bértámogatás címén kifizetésre, így összességében a munkaügyi központok közel 6 563,2 millió Ft-ot fordítottak tartós munkanélküliek foglalkoztatásának támogatására.

A bértámogatással foglalkoztatott létszám 2004-ben 36,3 ezer fő volt, ami az előző évhez képest 11,7%-os csökkenést jelentett. A támogatottak között a pályakezdők aránya kissé emelkedett 2,2%-ra, a rehabilitációs programban részt vett megváltozott munkaképességűek aránya 4% volt.

Pályakezdők támogatása: munkatapasztalat szerzés és foglalkoztatási támogatás

A pályakezdő támogatások mindkét formája bértámogatás jellegű, melyekre a munkaügyi központok 2004-ben összességében 5 136,4 millió Ft-ot fordítottak. Ez az összeg az előző évhez képest 8,3%-kal emelkedett. A munkaerőpiaci programok keretében erre a támogatásra további 43,3 millió Ft-ot fordítottak, így összességében több mint 5 179,7 millió Ft-ot használtak fel a pályakezdők foglalkoztatására.

A két – pályakezdők támogatására szolgáló – eszköz közötti, előző években tapasztalt arányeltolódás erőteljesen folytatódott 2003-ban is. A pályakezdők foglalkoztatását elősegítő két forma közül a kedvezőbb jogszabályi feltételekkel támogatható

munkatapasztalat szerzésre a munkaügyi központok 5 086,9 millió Ft-ot fizettek ki, ami 8,6%-kal meghaladta a megelőző évi összeget. A gyakorlati helyen történő továbbfoglalkoztatás támogatására fordított kiadások (49,5 millió Ft) azonban 15,1%-kal csökkentek 2003-hoz képest. Ez egyébként jelzi a gyakorlati oktatás jelentőségének csökkenését is.

A pályakezdő programokra fordított összeg több mint 99%-át ebben az évben is a munkatapasztalat szerzés támogatására használták fel a munkaügyi központok.

A munkaügyi központok decentralizált keretük 14,9%-át fordították pályakezdő munkanélküliek támogatására, amely az előző évi arányt 2,5 százalékponttal meghaladta.

A foglalkoztatottak száma gyakorlatilag megegyezett az előző évi létszámmal, 17,5 ezer fő volt.

Munkaerőpiaci programok

A munkaerőpiaci programok működtetése 2004-ben két forrásból valósult meg, egyrészt a decentralizált keretből a munkaügyi központok rendelkezésére bocsátott „saját” keret terhére, másrészt a decentralizált keretből elkülönített pályázati keret terhére.

A munkaügyi központok „saját” decentralizált keretükből 70 munkaerőpiaci programot működtettek. Ezek nagyobb részt már az előző év(ek)ben is működő programok voltak, az új indításúak az összes program valamivel több mint egyötödét tették ki. Az új programok száma csökkent, kb. feleannyi indítására került sor, mint 2003-ban.

E munkaerőpiaci programokra 2 437,7 millió Ft-ot fordítottak a munkaügyi központok.

2004-ben lehetőség volt arra, hogy a foglalkoztatási alaprész decentralizált keretéből elkülönített pályázati keret terhére a hátrányos helyzetű rétegek foglalkoztatásának elősegítését ösztönző munkaerőpiaci rétegprogramokat indítsanak a munkaügyi központok. Erre a célra 1,5 milliárd Ft állt rendelkezésre, amiből 30 program támogatása valósult meg. A programok lebonyolítása során 1 068,2 millió Ft került ténylegesen felhasználásra.

A programok működtetésének tényleges kiadásai a két forrásból együttesen csaknem elérték a megelőző évi felhasználás összegének kétszeresét, a beszámolási évben 3 505,9 millió Ft-ot tettek ki. A munkaügyi központok több mint felénél öt, vagy annál is több munkaerőpiaci program működött 2004-ben.

A tényleges kiadásokból a támogatási és szolgáltatási elemre összesen 3 368,6 millió Ft-ot fordítottak a munkaügyi központok, aminek az előző évinél alacsonyabb hányada, 13,7%-a képzés és 60,5%-a bérjellegű támogatás, magasabb hányada, 23,0%-a közhasznú foglalkoztatás volt. A programok működtetési költségeihez való hozzájárulás az előző évit 80%-kal meghaladva, 137,3 millió Ft-ot tett ki. Ez a munkaerőpiaci programok kiadásainak 3,9%-át jelentette.

A decentralizált keretből került finanszírozásra a kisebbségi kulturális foglalkoztató program is, amelynek a kiadásai 26,2 millió Ft-ot tettek ki, így az összes területi ráfordítás a programokra 3 532,1 millió Ft volt..

Munkahelymegőrzés támogatása

A kifizetett támogatás összege 2004-ben 1 610,5 millió Ft volt, amely az előző évi ráfordítást 1,1%-kal lépte túl. Országosan a decentralizált keretből felhasznált összeg 4,7%-a realizálódott munkahelymegőrzés támogatására.

2004. évben a munkaügyi központok két forrásból folyósíthattak munkahelymegőrző támogatást.

Az ezévi felhasználás tartalmazta egyrészt a munkaügyi központok rendelkezésére bocsátott keret terhére, másrészt az MPA 2004. évi foglalkoztatási alaprésze decentralizált keretéből elkülönített pályázati keret terhére munkaerőpiaci válsághelyzetek kezeléséhez, harmadrészt a Vas megyében indított munkaerőpiaci válságkezelő programra a központi keret terhére nyújtott munkahelymegőrzést célzó támogatások összegét.

A pályázati keretből olyan plusz-forrás volt biztosítható, amely a jelentősebb létszámú leépítések elkerülését tette lehetővé.

A ráfordítások összege a következőképpen alakult: 864,6 millió Ft-ot fizettek ki a munkaügyi központok saját decentralizált keretükből, 694,9 millió Ft-ot a pályázati keretből, és 51,0 millió Ft-ot a központi program megvalósítása során.

A munkaerőpiaci programok keretén belül további 23,7 millió Ft folyósítása történt meg e támogatási formára, így összességében 1 634,2 millió Ft volt a ráfordítás.

2004-ben bértámogatással megőrzött munkahelyen 10,7 ezer fő dolgozott.

Járulékok átvállalása

A munkabérhez kapcsolódó járulékok átvállalásával, 634,1 millió Ft kifizetésével 10,1 ezer fő foglalkoztatásához járultak hozzá a munkaügyi központok 2004-ben. Ez a ráfordítás tekintetében 20%-os, a létszámot illetően ennél kisebb mértékű, 15%-os mérséklődést jelent 2003. évhez képest. Erre az aktív eszközre országosan a decentralizált keret 1,8%-át fordították a munkaügyi központok. A felhasználás az előző évhez képest már kisebb mértékben koncentrált az Észak-Magyarországi és az Észak-Alföldi régióban, mivel 2003-ban még a teljes ráfordítás háromnegyedét, 2004-ben ennél kisebb részét, kétharmadát fizették ki ennek a két régióknak a munkaügyi központjai.

A munkaerőpiaci programokon belül is jelentős nagyságú összeget, 417,1 millió Ft-ot használtak fel járulékok átvállalása címen, így az összességében e célra kifizetett összeg nagysága 1 051,2 millió Ft volt.

Önfoglalkoztatóvá válás támogatása

A munkahelyteremtés speciális formájának, az önfoglalkoztatóvá válásnak a támogatása 580,1 millió Ft-ot (a munkaerőpiaci programok keretében megvalósult

további 15,2 millió Ft felhasználással együtt összesen 595,3 millió Ft-ot) tett ki, ami több mint 20%-kal alacsonyabb volt a 2003. évi támogatási értéknél. Összességében a munkaügyi központok önfoglalkoztatásra, a rendelkezésükre álló decentralizált keret előző évinél kisebb hányadát, 1,7%-át költötték el.

Pályázati eljárás keretében visszatérítendő, kamatmentes tőkejuttatásként hárommillió Ft összegű támogatás nyújtható önfoglalkoztatás megvalósításához. Ez a támogatási összeg az elnyeréséhez szükséges saját forrással kiegészítve jelentős segítséget adhat a vállalkozás elindításához.

2003-ban 4,7 ezer fő munkanélküli volt érintett az önmaga foglalkoztatását megvalósító támogatásban, ami a 2003. évi létszám kevesebb mint kilenctizedét tette ki. Az év során újonnan belépők száma közel 30%-kal csökkent, 2004-ben 349 fő volt.

Vállalkozóvá válás támogatása

A vállalkozóvá válás támogatására a munkaügyi központok 429,8 millió Ft-ot fizettek ki, ami 18,9%-kal alacsonyabb összeg a 2003. évinél. A kiadások mérséklődésével együtt a támogatott létszám is csökkent az előző évhez viszonyítva.

A szaktanácsadás költségeinek és a tanfolyami költségeknek a megtérítésére fordított összeg aránya 2004-ben az előző évihez képest kissé emelkedett. A kifizetett támogatás 99,5%-át a munkanélküli járadék továbbfolyósítása tette ki.

Vállalkozóvá válás elősegítése céljából 2004-ben 3,2 ezer fő munkanélküli részesült támogatásban.

Mobilitási támogatás

A mobilitási támogatás többféle formát foglal magába: az egyéni és csoportos személyszállítást, a lakhatási hozzájárulást és a munkaerő-toborzást. Az összes ráfordítás 2004-ben 208,3 millió Ft volt, aminek 97,8%-a, közel öt és félezer fő munkanélküli elhelyezkedését segítette elő a munkahelyre való eljutás támogatásával.

A fennmaradó részből egyrészt más helységeken lakó munkanélküliek munkavállalását tették lehetővé oly módon, hogy a munkaerő-felvevő térségekben lakhatási költségükhöz hozzájárultak (1,1 millió Ft), másrészt munkaerő-toborzásra 3,5 millió Ft-ot használtak fel.

A munkaerőpiaci programok keretében további 35,7 (összesen 244,0) millió Ft-ot fordítottak területi mobilitást elősegítő támogatásokra.

A beszámolási évben a mobilitási támogatás ráfordításai 22,3%-kal tovább mérséklődtek az előző évhez képest. Az érintett létszám tekintetében még ennél is nagyobb arányú volt a csökkenés, a támogatás valamely formájában a tavalyi létszám kevesebb mint háromnegyede, 5,5 ezer fő részesült. Ennek összetevői között a csoportos személyszállításban résztvevők számának közel 50%-os csökkenése volt a meghatározó. Lakhatási hozzájárulást 19 fő számára folyósítottak a munkaügyi központok.

Munkaerőpiaci szolgáltatások

A beszámolási évben erre a célra 157,2 millió Ft-ot fordítottak a munkaügyi központok, amely az előző évi kifizetést közel 25%-kal haladta meg. A munkaerőpiaci

programok lebonyolítása során további 16,3 (összesen 173,5) millió Ft felhasználás történt.

Részmunkaidős foglalkoztatás támogatása

Az Flt., valamint a 6/1996. (VII. 16.) MüM rendelet módosításával 2003. január 1-jétől lehetővé vált a részmunkaidős foglalkoztatás támogatása, melynek révén a legalább három hónapja nyilvántartott munkanélküliek, 14 évesnél fiatalabb gyermeket nevelők, ápolási díjban részesülők foglalkoztatása segíthető. E célból az előző évben még nem történt felhasználás, 2004-ben 133,3 millió Ft kifizetése realizálódott.

A támogatás révén mintegy nyolcszáz fő részmunkaidőben történő foglalkoztatása valósult meg.

1.3. A foglalkoztatási alaprész felnőttképzési célú kerete

A felnőttképzés finanszírozási rendszere (a munkanélküliek képzési rendszerén kívül) a 2001-ben hatályba lépett felnőttképzési törvény és kapcsolódó jogszabályi módosítások óta tekinthető önálló rendszernek. Egyik meghatározó eleme a 2003. évtől a Munkaerőpiaci Alap foglalkoztatási alaprészén belül létrehozott iskolarendszeren kívüli felnőttképzési célú, elkülönített keret, amely megteremtette a felnőttkori tanulást segítő és támogató programok finanszírozási hátterét.

A felnőttképzési célú keret összege 2004-ben 5 163,2 millió Ft volt, amelyből az év folyamán 1 535,8 millió Ft kifizetés történt.

A felnőttképzési célú keretből nyújtható támogatásokra az Országos Felnőttképzési Tanács (OFkT) – mint a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter felnőttképzéssel kapcsolatos feladatainak ellátását segítő, szakmai döntés-előkészítő, véleményező és javaslattevő országos testületként – tesz javaslatot, melyről a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter dönt.

A felnőttképzési célú keret felhasználása az alábbi célcsoportok mentén valósult meg:

- az EU csatlakozásból és a gazdasági versenyképesség fenntartásából, növeléséből eredő ágazati, gazdasági szerkezeti- és struktúraváltozásokat, ezekből következő létszámleépítéseket megelőzendő, vagy beruházás-ösztönzési támogatásokat jelentő képzések, átképzések, a foglalkoztatás bővítéséhez szükséges képzések támogatása,
- a felnőttképzés széleskörű népszerűsítése érdekében, médiák segítségével kapcsolatos tevékenységek és rendezvények, az egész életen át tartó tanulás céljait népszerűsítő média-műsorok, illetve konkrét oktató/távoktató programok kidolgozásának, sugárzásának, illetve népszerűsítésének támogatása, ezen eszközrendszeren keresztül a hazai tudásalapú társadalom fejlesztése,
- a felnőttképzési szakértők e-learninges tananyagfejlesztésének és továbbképzésük megszervezésének, lebonyolításának támogatása,
- a határon túli magyarok képzésének támogatása,

- az akkreditált felnőttképzési intézmények infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása,
- a felnőttképzési célú keret működtetése.

A felsorolt támogatási programok kedvezményezettjeinek kiválasztása a programok döntő többsége esetén a Nemzeti Felnőttképzési Intézet, mint programvégrehajtó és támogatást a harmadik fél részére finanszírozó szervezet által, illetve az érintett közalapítvány által kiírt nyilvános pályázatok útján történt. A beruházásösztönző program esetében a kedvezményezettek, valamint közalapítvány részére a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium egyedi miniszteri döntést követően közvetlenül nyújtja a támogatást. A pályázat útján nyújtott támogatási programok effektív kedvezményezettjei: akkreditált felnőttképzési intézmények, gazdálkodó szervezetek, természetes személyek (munkavállalók), közalapítványok, társadalmi szervezetek. A felhasznált támogatás - implicit módon - végső kedvezményezettjei képzések esetén a támogatott képzésekbe bekapcsolódó felnőttek, továbbá fejlesztés esetén közvetlen módon akkreditált képző intézmények, illetve képző intézmények, gazdálkodó szervezetek, gazdasági kamarák által alkotott konzorciumok.

A felhasznált támogatás mintegy 140 akkreditált képző intézmény fejlesztését, valamint mintegy 2000 fő közvetlen képzését tette lehetővé, képzési költségeik részben, vagy egészben történő megtérítésével.

2. Szolidaritási alaprész

A munkanélküli ellátásokra történő kifizetések jogcímei 2004-ben a következők voltak:

- munkanélküli járadék és járulékai,
- pályakezdők munkanélküli segélye és járulékai (1996. július 1-jével megszűnt, de a korábban szüneteltetők közül visszatérők ellátását még biztosítani kellett),
- nyugdíj előtti munkanélküli segély és járuléka,
- álláskeresést ösztönző juttatás és járulékai,
- munkahely kereséssel kapcsolatos útiköltség térítés,
- foglalkozás-egészségügyi vizsgálat díja,
- az alaprész működtetésével kapcsolatos közvetlen költségek (postaköltségekkel együtt).

2004-ben a munkanélküli ellátások (szolidaritási alaprész) kiadási előirányzata 75 027,0 millió Ft volt. A tényleges munkanélküli ellátások 4,3 %-kal haladták meg a tervezettet, és 78 239,2 millió Ft-ot tettek ki.

A munkanélküli ellátások előirányzatának túllépését az eredményezte, hogy a legnagyobb súllyal szereplő ellátási forma, a munkanélküli járadék havi átlagos összege (38,9 ezer Ft) a tervezetthez képest több mint 3%-kal magasabb lett, a munkanélküli járadékban részesültek havi átlagos létszáma (110 ezer fő) pedig a tervezett szinthez képest közel 5%-kal emelkedett.

A nyugdíj előtti munkanélküli segély és az álláskeresést ösztönző juttatás tényleges összege alacsonyabb lett a tervezettnél.

A kifizetett ellátások döntő részét, 90,5%-át a munkanélküli járadék és járulékainak összege jelentette, ami 70 809,5 millió Ft volt. Az álláskeresést ösztönző juttatásra és járulékaira 5 024,2 millió Ft kifizetés történt, ami az alaprész kiadásainak 6,5%-át tette ki. A nyugdíj előtti munkanélküli segélyre és járulékára a kiadások 2,1%-a realizálódott, ami 1 644,0 millió Ft összeget jelentett.

A szolidaritási alaprészből finanszírozott ellátások arányait tekintve, a munkanélküli járadékra fordított kiadások hányada a korábbi évekhez képest kb. 4-5 %-ponttal mérséklődött, amit elsősorban az álláskeresést ösztönző juttatás előző évi belépése idézett elő. A két ellátási formára együttesen az alaprész kiadásainak 97%-a realizálódott.

A nyugdíj előtti munkanélküli segély összege és ezzel együtt aránya is egyenletes, lassú csökkenést mutat 2002. óta.

A beszámolási évben a szolidaritási alaprészből különböző jogcímenek kifizetett összeg 14,4%-kal haladta meg a 2003. évi felhasználás összegét. A növekedés összetevői döntőrészt az előző évben bevezetett új ellátási forma, az álláskeresést ösztönző juttatás teljes évben történt folyósítása, kisebb részt a munkanélküli járadék havi átlagos összegének közel 7%-os és járadékban részesülők havi átlaglétszámának ennél kisebb mértékű, 2,3%-os növekedése voltak.

A munkanélküli ellátásokban részesülők 2004. évi átlagos létszáma havonta 129,6 ezer fő volt, amely az előző évhez képest 8%-kal magasabb létszámot jelent. Ez nagyrészt annak a következménye volt, hogy az álláskeresést ösztönző juttatásban résztvevők száma több mint kétszeresére növekedett.

3. Jövedelempótló támogatás alaprész

A szociális törvény változásának következtében 2000. év májusától jövedelempótló támogatás már nem állapítható meg. Így a munkanélküliek részére 2004-ben folyósított 106,3 millió Ft összegű jövedelempótló támogatás az önkormányzatok által, a jelzett időpontot megelőzően megállapított támogatások 75%-ának a megtérítését biztosította.

A törvénymódosítás következményeként 2004-ben tovább csökkent a jövedelempótló támogatásra jogosultak száma, azonban a tervezettnél lényegesen lassabb ütemben. Így éves átlagban, havonta még mindig 0,8 ezer fő részére folyósítottak jövedelempótló támogatást.

4. Rehabilitációs alaprész

A Munkaerőpiaci Alap költségvetésében 2004-ben a rehabilitációs alaprész kiadásaira 3 041,0 millió Ft előirányzat állt rendelkezésre. A MAT 3/2004. (I.7.) számú határozatában 2 041,0 millió Ft munkaügyi központokba történő decentralizálásáról és 1 000,0 millió Ft-os központi keretről határozott. Év végén az alaprész teljes körű és célszerű felhasználásának vizsgálatát követően – a 61/2004. (XI.3.) számú MAT határozattal a központi keret összege 8,3 millió Ft-tal csökkentésre, a decentralizált kereté ezzel az összeggel megemelésre került. Így a decentralizált keret 2 049,3 millió Ft-ra, a központi keret 991,7 millió Ft-ra módosult. Ez utóbbi felhasználásáról a foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter döntött.

Összességében a kiadási előirányzat 2 637,5 millió Ft-ban, 86,7 %-ra teljesült.

4.1. Rehabilitációs alaprész központi kerete

A foglalkoztatáspolitikai és munkaügyi miniszter a 8/2004. (MüK.5.) számú utasításában rendelkezett a rehabilitációs alaprész 2004. évi központi keretének felosztásáról, majd a 61/2004. (XI.3.) számú MAT határozat alapján a 15/2004. (MüK.12.) számon kiadásra került a központi keret felhasználásáról szóló új miniszteri utasítás. A 991,7 millió Ft-ra lecsökkent központi keretből 742,1 millió Ft felhasználása történt meg, amely az előirányzat 74,8%-os teljesítését jelentette.

A központi keret felhasználásának célja olyan központi, országos jelentőségű programok kidolgozása, kipróbálása, megvalósítása és elterjesztése volt, melynek eredményeként növekszik a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatottsága, a nyílt munkaerőpiaci részvétel aránya.

A programok a társadalmi szemlélet kedvező irányú megváltoztatására, a munkavállalási esélyek értékelésére, a foglalkozási rehabilitáció humán erőforrásának, a foglalkozási rehabilitációs szolgáltatásoknak a fejlesztésére, rehabilitációs munkahelyek támogatására, Phare program társfinanszírozására irányultak.

4.2. A rehabilitációs alaprész decentralizált kerete

A decentralizált keret módosított összegéből, 2 049,3 millió Ft-ból 1 895,4 millió Ft kifizetése történt meg. A rendelkezésre álló keret felhasználása így 92,5%-os volt.

A pályázati kiírásban valamint az elbírálásban érvényesültek a vonatkozó jogszabályi előírások, valamint az évi szakmai ajánlás elvárásai, ennek megfelelően a leggyakoribb prioritások a következők voltak:

- Elsőként pályázó vállalkozások támogatása
- Kis- és középvállalkozások támogatása
- Integrált foglalkoztatás támogatása
- Önkormányzatok és költségvetési intézmények támogatása
- Korszerű munkahely létrehozása
- Magasabb visszatérítendő támogatás vállalása

- Nagyobb önerő vállalása
- Új munkahely létrehozása
- Hosszabb foglalkoztatás vállalása
- Hátrányos térségben történő foglalkoztatás
- Nyilvántartott munkanélküli foglalkoztatása a létrehozott munkahelyen
- Egyedi vagy kis számú munkahelyek átalakítása
- Nagyobb létszám foglalkoztatása

Az áthúzódó kötelezettségvállalás mértékének a maximuma 2004-ben is a megyei decentralizált keret 40%-a volt, amelyet a megyék jellemzően nem használtak ki.

A megyei munkaügyi tanácsok által véleményezett és támogatott pályázati felhívások közzététele döntő többségében a megadott határidőre megtörtént.

2004. évben 488 szervezet adott be támogatási kérelmet, melyek közül 293 szervezetet támogattak a munkaügyi központok. A benyújtott pályázatokban 3 604,1 millió Ft támogatást kértek a szervezetek, melyből 1 940,3 millió Ft támogatást ítéltek meg.

A vállalati kapcsolattartási tevékenység eredményeként 68%-ra emelkedett (a tavalyi 63%-ról) az első ízben pályázók aránya. Továbbra is magas, bár az előző évekhez képest alacsonyabb (62%) a munkahelyteremtő beruházásban részesült szervezetek aránya. A megyék által meghirdetett prioritási sorrenddel ellentétben csak 2% lett a visszatérítendő támogatást vállaló szervezetek aránya.

A pályázóknak leggyakrabban 2-3 év foglalkoztatási kötelezettséget kellett vállalniuk.

Tavaly 3 303 munkahelyre pályáztak a szervezetek, amelyből 1 838 támogatása történt meg. A támogatott létszám 84%-a a vállalkozásokból került ki. A vállalkozásoknál támogatott létszám több mint fele (52%) a 20 fő feletti létszámot foglalkoztató vállalkozásoknál állt munkába, legnagyobb részük a célszervezeteknél. Ugyanakkor a célszervezeteknél foglalkoztatott létszám 477 fővel (54%-al) csökkent a tavalyi évhez képest.

A 2004. évben nyújtott 1 940,3 millió Ft összegű támogatás 88,1%-a, 1 711,0 millió Ft irányult munkahelyteremtő beruházásra és 11,9%-a, 229,3 millió Ft munkahelymegőrzésre. Jellemző, hogy a pályázóknak csak elenyésző része (1,2%-a) kért visszatérítendő támogatást. 2004. évben 25,3 millió Ft volt a visszatérítendő kifizetés.

A megítélt támogatásokból 90,3%, 1 751,6 millió Ft irányult vállalkozások felé, ebből 81,2 millió Ft államháztartáson belülről és 106,9 millió Ft non-profit szervezetekhez került.

A vállalkozások 1 584,8 millió Ft munkahelyteremtő beruházáshoz, 166,8 millió Ft munkahelymegőrzéshez kaptak támogatást. Mind az új munkahelyek kialakításának (1,3 millió Ft/munkahely), mind a munkahelymegőrzésnek (0,4 millió Ft/munkahely) emelkedett a fajlagos költsége.

A vállalkozásokon belül – a létszámadatokhoz hasonlóan – a 20 fő feletti létszámot foglalkoztatók kapták a legtöbb támogatást. A munkahelyteremtés területi

támogatásának legmagasabb összege, 15 %-a (264,5 millió Ft) Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, míg a legkevesebb 1,3%-a (23,7 millió Ft) Veszprém megyében került felhasználásra.

5. Képzési alaprész

2004-ben a képzési alaprész eredeti kiadási előirányzata 18 225,6 millió Ft volt, amely – a foglalkoztatási alaprész felnőttképzési keretébe történt átcsoportosítás, valamint a bevételek tervezett túllépő összege következtében év végén végrehajtott kiadási és bevételi előirányzat-emelés után – 15 931,2 millió Ft-ra módosult.

A képzési alaprész felhasználása 2004-ben 15 930,4 millió Ft volt, amely a módosított előirányzat 100,0%-os teljesítését jelentette. Ebből az alaprész működtetésére az Oktatási Minisztérium Alapkezelő Igazgatóságának 718,1 millió Ft került átadásra.

Az alaprész felhasználásának előkészítésében – mint javaslattevő szervezet – az Országos Képzési Tanács vett részt. Az üléseken hozott állásfoglalásokat az oktatási miniszter hagyta jóvá.

A képzési alaprészhez bejelentkezett, a szakképzési hozzájárulást gyakorlati képzés szervezésével teljesítő hozzájárulásra kötelezett gazdálkodók létszáma 2004. évben 856 új bejelentkezéssel bővült.

5.1. A képzési alaprész központi kerete

A képzési alaprészből központi döntéssel felhasznált összeg 2004-ben 13 033,2 millió Ft volt.

A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Magyar Agrárkamara a gyakorlati képzőhelyek felügyeletéhez kapcsolódó szakmai tanácsadói és ellenőrzési feladatainak végzéséhez kapott támogatást a fejlesztési és képzési alaprész terhére.

Az OM Alapkezelő Igazgatósága 2004. év folyamán 6 támogatási szerződést kötött közalapítványokkal, illetve szakképző intézetekkel. A Nemzeti Szakképzési Intézetnek nyújtott támogatás a 2004. évi fejlesztési feladatok megvalósítását szolgálta. A Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Irodának adott támogatás egyrészt a Sulinet Program Közhálóba migrálásához szükséges informatikai fejlesztés költségeihez történő hozzájárulást jelentette, másrészt a 2004-ben elindult Közháló Program továbbfejlesztését segítette a teljes lefedettség és szolgáltatás kialakítása érdekében.

5.2. A képzési alaprész decentralizált kerete

A képzési alaprész decentralizált keretéből a beszámolási évben 2 897,2 millió Ft került kifizetésre.

A képzési alaprész 2004. évi decentralizált kerete terhére az OM Alapkezelő Igazgatósága 614 db regionális, tárgyi eszközök beszerzésére vonatkozó támogatási szerződést kötött, összesen 3 106,6 millió Ft összegben. Ezen túlmenően, a 2003. évről áthúzódó decentralizált keret terhére 667,7 millió Ft összegben további 147 támogatási szerződés megkötésére is sor került.

A képzési alaprész decentralizált kerete terhére megvalósuló pályáztatási rendszerben jelentős változás volt a korábbi évek gyakorlatához képest, hogy a 13/2004. (IV.27.) OM rendelet megszüntette az előfinanszírozás lehetőségét, ezért a támogatottak döntő hányada utófinanszírozás keretében juthatott a támogatási összeghez.

6. Bérgarancia alaprész

A felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezetek dolgozóikkal szemben fennálló, kiegyenlíthetetlen munkabér és végkielégítés tartozásának fedezetére a bérgarancia alaprészben 3 600,0 millió Ft előirányzat állt rendelkezésre.

2004-ben a támogatások megítélésénél személyenként figyelembe vehető legmagasabb támogatási összeg 490 ezer Ft volt, amely az előző évhez viszonyítva 18%-os emelkedést jelentett.

Az alaprészből a csődtörvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezetek részére nyújtott, egy évnél rövidebb idejű, visszatérítendő, működési célú támogatásra a beérkezett kérelmek alapján 2004-ben 3 663,6 millió Ft, a bérgarancia alaprész működési kiadásaira 1,5 millió Ft került kifizetésre. A felhasználás összege az előirányzatot kismértékben, 1,8%-kal lépte túl.

A folyósított támogatás összegének évek óta tapasztalt folyamatos emelkedése tovább folytatódott a beszámolási évben is. A bérgarancia alaprész kiadásainak előző évi több mint két és félszeres növekedése után 2004-ben 7,2%-kal emelkedett a folyósított támogatás összege. A növekedés a támogatott kérelmek és a határozatokban támogatással érintett létszám emelkedésével magyarázható. A folyósított támogatási összegnek a támogatott létszám növekedésétől elmaradó mértékű emelkedése következtében, az egy főre átlagosan kifizetett támogatás összege 171,7 ezer Ft/főre mérséklődött a múlt évhez képest.

Az egy kérelemre jutó támogatási összeg 2004-ben 4,3 millió Ft volt, ami az előző évnek háromnegyedét tette ki. A határozatok szerinti érintett létszám 21,3 ezer fő volt, ez támogatásonként az előző évinél alacsonyabb átlagléttszámot, 25 főt jelentett.

2004-ben a bérgarancia-támogatásban részesült cégek között az előző évhez képest kisebb mértékben, de még mindig meghatározó volt azok száma és aránya, amelyek nagyobb létszámra vonatkozóan igényelték a támogatást. A folyósított összegnek közel felét (2003-ban több mint kétharmadát) azon gazdálkodó szervezetek részére fizették ki a munkaügyi központok, amelyeknél a ki nem fizetett bértartozás száz fő feletti létszámot érintett.

A beadott kérelmek alapján az igényelt bér- és végkielégítés összege 5 080,2 millió Ft volt. A törvény által megszabott keretek között 2004-ben megítélt támogatás 3 663,8 millió Ft-ot tett ki, ami az előző évhez hasonlóan a kérelmek kb. 70%-a volt. A megítélt támogatás összegét csaknem valamennyi munkaügyi központ teljes egészében folyósította. A tényleges felhasználás 3 663,6 millió Ft-ot tett ki.

7. Működési alaprész

2004-ben az Állami Foglalkoztatási Szolgálat (ÁFSz) működésére 20 278,8 millió Ft állt rendelkezésre.

Az MPA költségvetésében az „Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztési program” címen 1 250,0 millió Ft állt rendelkezésre, amelyből építési, beruházási és ingatlan-felújítási feladatokra 850,0 millió Ft, informatikai fejlesztésekre 400,0 millió Ft állt rendelkezésre.

2004. évi jóváhagyott építési beruházási és ingatlan felújítási terv tartalmazta az „Állami foglalkoztatási Szolgálat modernizációja” című PHARE-program keretében az új irodai környezet kialakítására kiválasztott munkaügyi kirendeltségek – új szolgáltatási modell által kívánt funkcióknak megfelelő – építési átalakításának 2004. évre áthúzódó ütemezés szerinti munkálatait. Továbbá a HEFOP 1.2 intézkedés keretében megvalósuló 60 munkaügyi kirendeltség információs terének átalakításához kapcsolódó központi forrást igénylő beruházási és felújítási munkákat, valamint a Munkaügyi Központok legindokoltabb fejlesztéseit foglalta magába.

A tervben jóváhagyott 850,0 millió Ft előirányzat az év folyamán 5,0 millió Ft-tal emelkedett – az informatikai fejlesztési előirányzat ilyen összegű csökkentésével – és mindösszesen 855,0 millió Ft-ban realizálódott.

A 2004-es informatikai keret meghatározásánál alapvetően a jogszabályi változásokból eredő fejlesztések és módosítások elvégzéséhez, valamint az üzemeltetés zavartalanságához szükséges kiadások kerültek tervezésre. Ennek értelmében az üzemeltetési licence szerződések és support szerződések megkötése, illetve meghosszabbítása került elsősorban figyelembe vételre. Ezen túlmenően a szükséges statisztikai programok, illetve a központi programok jogszabályváltozásaiból adódó szerződések kerültek megkötésre.

A 395,0 millió Ft előirányzat felhasználása megtörtént.

Az „Állami Foglalkoztatási Szolgálat központosított tartalék” előirányzat 250,0 millió Ft volt. Ez a keret a szervezetben előre nem látható események, rendkívüli többletfeladatok megoldására került felhasználásra, illetve a működés érdekében szükséges kötelezettség-vállalások finanszírozására, amelyeket központilag célszerű teljesíteni. Olyan rendezvények, programok támogatása is megvalósult, amelyek közvetetten segítették a munkaügyi szervezet működését, felkészítését, informálását.

A pénzeszközök az Állami Foglalkoztatási Szolgálat részére idő-, illetve teljesítményarányosan kerültek átadásra.

Az Alapkezelőnek átadott pénzeszköz 2004. évi előirányzata 355,8 millió Ft volt, amely átadásra került.

A Munkabiztonsági és Munkaügyi Felügyelőségek munkaügyi ellenőrzésekkel kapcsolatos működési költségét a beszámolási évben az Alap 417,5 millió Ft-tal finanszírozta. Az előirányzat teljes összege átadásra került.

8. Alaprészekhez nem kapcsolható költségvetési befizetések

A költségvetési befizetések 2004-ben a Munkaerőpiaci Alap 27,8%-át tették ki.

A megváltozott munkaképességű munkanélküliek foglalkoztatásának támogatására a költségvetésbe 31 613,5 millió Ft befizetése történt meg, amely időarányosan teljesült.

Az ellátórendszer megváltozásával összefüggésben a Munkaerőpiaci Alap összesen 36 282,5 millió Ft-tal járult hozzá a járadékból kikerült aktív korú munkanélküliek részére szolgáló rendszeres szociális segély önkormányzati előirányzatának 2004. évi kiegészítéséhez (20 162,5 millió Ft), a rendszeres szociális segélyre való jogosultság megszerzéséhez feltételként előírt közcélú munka elvégzésének finanszírozásához (15 120,0 millió Ft), valamint az önkormányzatok előzőekkel kapcsolatosan megnövekedett igazgatási költségeinek részleges megtérítéséhez (1 000,0 millió Ft).

A költségvetési befizetések a Munkaerőpiaci Alap 2004. évi költségvetésében előirányzottnál magasabban, 68 049,6 millió Ft összegben teljesültek, tekintettel arra, hogy a 6/1996. (VII. 16.) MüM rendelet 18/D. §-a alapján a közteherjegy ellenértékének (153,6 millió Ft) átutalása a MÁK részére – az MPA foglalkoztatási alaprész központi keretéből – költségvetési befizetésként teljesült.

9. Átadás EU társfinanszírozásra

2004-ben a Munkaerőpiaci Alapból EU társfinanszírozásra előirányzott összeg 5 567,4 millió Ft volt. Az év folyamán 5 430,4 millió Ft átadása valósult meg.

10. TB alapnak átadás

A korábban megállapított korengedményes nyugdíjak fizetése kapcsán az Országos Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál keletkezett hiány kiegyenlítésére a zárszámadási törvény előírása alapján a TB alapok javára 1 016,9 millió Ft átadása történt meg.

11. Közmunka céljára átadott pénzeszköz

2004-ben közmunkára fordított 4 377,1 millió Ft-ból 1 600,0 millió Ft-ot a Munkaerőpiaci Alap erre a célra tervezett előirányzata biztosított. A Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium közmunkára szolgáló fejezeti kezelésű előirányzatán felül további, csaknem 1943,0 millió Ft külső forrás és a pályázók 200 millió forintot meghaladó önrésze is rendelkezésre állt.

A közmunka programok 2004-ben is hatékony kiegészítői voltak a kormányzati foglalkoztatáspolitikai eszköztárának. A közmunka programok kidolgozásakor az esély és az értékteremtés megvalósítására törekedtek, megkülönböztetett figyelmet kapott:

- a forráskoordináció, -bővítés és -koncentrálás,
- a tevékenységek kiszélesítése,
- a programok rendszeres szakmai és pénzügyi monitorozása,
- a közmunka társadalmi presztízsének növelése.

Az év során kilenc program indítása történt meg, melyek a következők voltak:

- Hátrányos helyzetű, tartós munkanélküli – elsősorban cigány származású – lakosság foglalkoztatását, megélhetését, életkörülményeinek javítását szolgáló foglalkoztatási program,
- Akadálymentesítés (a program Jász-Nagykun-Szolnok és Baranya megyét érintette, célja a fogyatékkal élő emberek önálló életvitelének a megkönnyítése),
- Erdőművelés (erdőterület ápolása, nyesése, tisztítása, sétautak és közjóléti eszközök, pl. padok javítása),
- Balaton parti települések tisztaságáért (csapadékvíz elvezetők és lefolyók tisztítása, rendbetétele, szemét- és hulladéklerakók felszámolása, parkosítás),
- Vásárhelyi Tervhez kapcsolódó közmunkaprogram (mederrendezés, árvízi meder vízelvezető-képességének helyreállítása),
- Autópálya építés segítése (M-3, M35 autópályákat keresztező vízfolyások rendezése, tisztítása),
- Parlagnyíri elleni védekezés közmunkával,
- Köztisztasági program (telepek vagy telepszerű lakókörnyezet nagytakarítása, hulladékok összegyűjtése, vízelvezető rendszer, utak, járdák kialakítása, rendbetétele),
- Közmunka program az „Élhetőbb Faluért” (szociális alapellátási formák közmunkaprogram keretében történő biztosítása).

A pályázatok, a programokban érintett települések, valamint a foglalkoztatottak számát tekintve a 2004-ben indított közmunka programok jóval meghaladják az előző évi programokét. Ez annak is betudható, hogy egyes programok már januárban meghirdetésre kerültek.

Az ország 1200 településén 9,7 ezer munkanélkülit tudtak rövidebb-hosszabb időre, legalább minimálbéren foglalkoztatni. A foglalkoztatottak 46%-a a roma lakosság köréből került ki.

A területi arányokat figyelembe véve – a támogatások révén – a foglalkoztatottság szempontjából leghátrányosabb régiókban, így Észak-alföldön foglalkoztatták a közmunkában részt vettek 38%-át, Észak-magyarországon a 21%-át és Dél-alföldön a 14%-át.

12. Területkiegyenlítésre átadott pénzeszköz

Az ország 2004. évi költségvetéséről szóló törvényben foglaltaknak megfelelően – a hátrányos és leghátrányosabb helyzetű kistérségek felzárkóztatásának gyorsítása érdekében – a Miniszterelnökség Terület- és régiófejlesztési célelőirányzata javára 810,0 millió Ft átadása megtörtént.

13. Non-profit szektorbeli munkavállalás támogatása

A non-profit szektorbeli munkavállalás támogatására eredetileg 600,0 millió Ft állt rendelkezésre a Munkaerőpiaci Alapból, amely év közben 250,0 millió Ft-ra módosult.

Az országos program célja a non-profit szektor humán erőforrással történő megerősítése, forrásszerző képességének javítása a közszférából felszabaduló – a non-profit szektorban való elhelyezkedést, az arra történő felkészítést vállaló – munkavállalóknak a non-profit szektorba való irányításával.

A program háromszor 10 hónapos ciklusban foglalkoztatásbővítő bértámogatást, foglalkoztatáshoz kapcsolódó járulékok átvállalása támogatást tartalmaz, ciklusonként egyenletesen csökkenő mértékben. A munkába járás költségeinek támogatására a pályázók a megyei munkaügyi központ decentralizált keretének terhére kaphattak támogatást.

A teljes programra vetített támogatási igény a pályázati adatok alapján 30 hónapra 2 211,5 millió Ft-ot tett ki. Országosan 253 szervezet pályázott, ezekben összesen 573 fő foglalkoztatását tervezték. A programba bejelentkezett munkavállalók száma 1 060 fő volt.

A miniszteri döntés értelmében 223 pályázat nyert támogatást, az ezekhez kapcsolódó foglalkoztatni kívánt létszám 487 fő volt. Elutasításra 30 pályázat került, az ezekhez kapcsolódó tervezett foglalkoztatás létszáma 84 fő volt.

A pályázaton nyertes munkaadók közül – a munkavállalók kiválasztása után – 138 szervezettel sikerült megállapodást kötni, mely 250 fő elhelyezkedésére adott lehetőséget.

Azok a pályázók – 85 szervezet, 126 tervezett munkahely – amelyek határidőig nem kötötték meg a háromoldalú megállapodást, elestek a támogatástól. A megghiúsulások

legfőbb oka az volt, hogy a szervezetek nem találtak az igényeiknek megfelelő munkavállalót. A szervezetek többségénél a tevékenységük ellátásához szükséges speciális képzettségű, illetve idegen nyelve(ke)n jól beszélő szakemberre volt igény, ez azonban nem volt minden esetben kielégíthető, mivel az államigazgatási szervezetek többnyire más szakképesítésű, gyakorlatú munkavállalóiktól váltak meg.

A bér-, valamint járulékátvállalás támogatásra vonatkozó határozatok, illetve megállapodások megkötésére - a kérelmek benyújtását követően - a pályázati kiírás alapján 2004. augusztus végéig került sor.

A végleges határidőig 127 szervezet nyújtott be kérelmet, részükre a munkaügyi kirendeltségek meghozták a támogató határozatokat, illetve megkötötték a megállapodásokat. E szervezeteknél 226 fő foglalkoztatása kezdődött meg, melyből 2004-ben 25 támogatott munkahely szűnt meg. A munkaviszony megszűnését elsősorban a munkavállalók kezdeményezték.

Összegezve elmondható, hogy a non-profit program megvalósulása a kezdeti nehézségek után az év második felében folyamatosan, a megkötött megállapodásokban foglaltaknak megfelelően zajlott.

A 2004. évi pénzügyi teljesítés 179,9 millió Ft-ot tett ki.

14. KSH régiós átalakítás támogatása

A Magyar Köztársaság 2003. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló 2004. évi C. törvény 28.§ (19) bekezdésében a „16. címszám KSH régiós átalakítás támogatása” új jogcímen az MPA 130 millió forintot biztosított előirányzat-módosítás révén a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) távmunka programjára.

A KSH távmunka projekt keretében, 100 munkahely megőrzése céljából távmunka lehetőséget kívánt biztosítani azon köztisztviselői számára, akiknek a munkahelye a regionális szervezet létrehozása következtében megszűnne 13 megyében. Az érintett munkatársak a KSH statisztikai feladatainak ellátásához szükséges és fontos szakismeretek birtokában vannak, ezért további alkalmazásukra, távmunkásként feltétlenül szükség van. A KSH a tervezés során kialakította egy korszerű, a KSH igényeinek megfelelő, de a közigazgatás területén általánosítható távmunka-rendszer tervét. Ennek lényege, hogy olyan integrált irányítási és munkavégzési környezet jöhet létre, amelynek fenntartása fajlagosan, egy munkahelyre vetítve olcsóbb, mint a korábbi kis területi igazgatóságokban fenntartott munkahelyek fenntartási költségei, ugyanakkor informatikailag biztonságosak és vezetési szempontból pontos feladatkiadást és szigorú, teljesítmény-alapú elszámoltatást tesznek lehetővé.

A KSH távmunka programja fontos referenciákkal szolgálhat a távmunka bevezetéséhez az állami közigazgatási szervezeteknél és általában a közszférában.

Az előirányzott 130,0 millió Ft átadása megtörtént.

15. A Munkaerőpiaci Alapból nyújtott támogatások közgazdasági jellemzői

2004-ben a Munkaerőpiaci Alapból kifizetett támogatások gazdasági szektorok és jogcímek szerinti vizsgálata alapján a következő megállapítások tehetők:

1. A 244,6 milliárd forint kiadásból 90,4% folyó kiadás, 7,8% felhalmozási célú végleges pénzeszközátadás és 1,8% kölcsönnyújtás volt.
2. A folyó kiadások közül működési célra véglegesen átadott pénzeszköz 73,7 milliárd Ft-ot, arányát tekintve annak egyharmadát tette ki.
Ennek 40%-a, 29,5 milliárd Ft az államháztartáson kívül került kifizetésre, melynek 53,6%-át (15,8 milliárd Ft-ot) a versenyszférában működő vállalkozások kapták. Ezek a kifizetések a foglalkoztatási alaprészből nyújtott támogatások (bértámogatás, pályakezdő programok, járulékátvállalás, munkahelymegőrzés, mobilitási támogatás, stb.), illetve a fejlesztési és képzési alaprészből a gyakorlati képzést végzők részére történt visszatérítések kapcsán merültek fel.
A non-profit szervezetek 6,6 milliárd Ft, (mintegy 22,4%-os) támogatáshoz jutottak. Ennek egy részét az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány programjainak támogatása jelentette, illetve a non-profit szervezetek, mint program megvalósítók a munkaerőpiaci programokra a foglalkoztatási alaprészből kapták. Másik részét a szakképzés fejlesztése keretében az egyházi, alapítványi iskoláknak nyújtották a képzési alaprészből.
3. Az államháztartási körön belül kifizetett 44,2 milliárd forint, működési célú támogatás 58,1%-a (25,7 milliárd Ft) a központi költségvetési szerveket illette. Ennek az összegnek 81,3%-a (20,9 milliárd Ft) az Alapkezelő, a Foglalkoztatási Hivatal és a munkaügyi központok működését biztosította, a fennmaradó 18,7% nagyobb hányada a szakképzés, illetve a felnőttképzés háttérintézményeinek működésére szolgált, illetve a munkaerőpiaci képzés keretében a munkaerő-fejlesztő és képző intézmények költségeinek a megtérítéséből adódott.
Az önkormányzati költségvetési szervek részére kifizetett 10,2 milliárd Ft döntően a foglalkoztatási alaprészből a közhasznú munka támogatását fedezte.
A korábban megállapított korengedményes nyugdíjak fizetése kapcsán az Országos Nyugdíjfolyósító Igazgatóságnál keletkezett hiány kiegyenlítésére a zárszámadási törvény előírása alapján az államháztartáson belül a TB alapok javára egymilliárd forint került átadásra.
Az EU-s támogatások beindulásával összefüggésben megnőtt a fejezeti kezelésű előirányzatok részére átadott pénzeszköz aránya (16%).
4. A folyó kiadások 28%-át a munkanélküli ellátások, 18%-át a munkanélküli ellátások és a keresetpótló juttatás után kifizetett munkaadókat terhelő járulékok (TB-járulék, egészségügyi hozzájárulás) tették ki.
5. A MPA-ból összességében 19,1 milliárd Ft felhalmozási kiadást eszközöltek, amelynek 56%-a az államháztartás egyes alrendszerei között oszlott meg. Az éves felhalmozási kiadásoknak 44%-a, 8,4 milliárd Ft a központi költségvetési

szerveknél végrehajtott fejlesztésekre szolgált, amelynek döntő hányadát a szakképzés fejlesztésére (háttérintézmények, felsőoktatási intézmények) a fejlesztési és képzési alaprészből, illetve a működési alaprészből az alapkezelőnél, a Foglalkoztatási Hivatalban és a munkaügyi központokban megvalósított beruházásokra fizették ki.

A szakképző iskolák támogatása kapcsán a költségvetési körbe tartozók közül az önkormányzati költségvetési szervek részére 1,4 milliárd Ft, a fejezeti kezelésű előirányzatok részére nyújtott felhalmozási támogatás keretében 0,8 milliárd forint került kifizetésre.

6. Az államháztartáson kívülre, a vállalkozásoknak nyújtott beruházási célú (végleges) pénzeszközátadás (5,6 milliárd Ft) nagyobb része az MPA foglalkoztatási alaprészből munkahelyteremtésre nyújtott támogatást, kisebb része a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását elősegítő munkahelyteremtő beruházások támogatását szolgálta.
7. A MPA-ból nyújtott kölcsönök több mint négyötöde az államháztartáson kívülre, vállalkozások részére nyújtott működési célú kölcsön volt, amely kizárólag a bér garancia támogatások érdekében merült fel.
A fennmaradó egynegyed rész a foglalkoztatási alaprészből nyújtott önfoglalkoztatási támogatás az államháztartáson kívülre, a háztartások részére nyújtott felhalmozási célú kölcsön volt.
8. A MPA-ból eszközölt kifizetések 28%-át különféle jogcímenek a központi költségvetésbe történő befizetések tették ki.

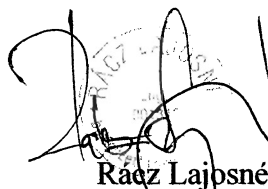
Budapest, 2005. május 31.

f) Hitelesítő könyvvizsgálói záradék

„A könyvvizsgálat során az FMM Alapkezelő által elkészített, a Munkaerőpiaci Alap 2004. évi, éves költségvetési beszámolóját, annak részeit és tételeit, azok könyvelési és bizonylati alátámasztását az érvényes nemzeti könyvvizsgálati standardokban foglaltak szerint – figyelemmel az államháztartás gazdálkodásának, jogszabályi előírásainak sajátosságaira és a c) pontban hivatkozott módszertani útmutatóra, továbbá az elkülönített állami pénzalapok kezelésének sajátosságaira – felülvizsgáltam, és ennek alapján elegendő és megfelelő bizonyosságot szereztem arról, hogy az éves költségvetési beszámolót a számviteli törvényben, illetve az államháztartás szervezeti beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendeletben foglaltak és az általános számviteli elvek, valamint a Munkaerőpiaci Alap kezelésének és működtetésének sajátosságai szerint készítették el. Az éves költségvetési beszámoló a Munkaerőpiaci Alap vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről megbízható és valós képet ad.”

g) A könyvvizsgálói jelentéshez „Kiegészítés” tartozik, amely a kiadott hitelesítő könyvvizsgálói záradék, valamint a független könyvvizsgálói jelentésben foglaltak alátámasztására és indokolásul szolgál.

Budapest, 2005. május 26.

Rácz Lajosné

bejegyzett könyvvizsgáló

1039 Budapest, Bálint György u. 14., VI/19.

Kamarai nyilvántartási szám: 001312